

2020 m. balandžio 22 d.

**Privalomojo sveikatos draudimo tarybos pirmininkei
Odetai Vitkūnienei**

El. paštas: odeta.vitkuniene@sam.lt; ligita.poskaite-balkauske@vlk.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

El. pastas: LRVkanceliarija@lr.v.lt

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai

Vilniaus g. 33, 01506 Vilnius

El. paštas: ministerija@sam.lt

DĖL KOMPIUTERINĖS TOMOGFARIJOS IR MAGNETINIO REZONANSO TOMOGRAFIJOS TYRIMŲ BAZINIŲ KAINŲ

Gerbiamieji,

Šiandien gavome Privalomojo sveikatos draudimo tarybos (toliau – **Taryba**) 2020 m. balandžio 23 d. (t.y. rydtienos) posėdžio darbotvarkę, kurioje nurodyta, kad bus tvirtinamos naujos kompiuterinės tomografijos ir magnetinio rezonanso tomografijos tyrimų bazinės kainos (toliau – **Klausimas**). Asociaciją „Investors' Forum“ (toliau – **Investuotojų Forumas**) itin nustebino toks skubus ir su niekuo nesuderinto projekto įtraukimas į Tarybos darbotvarkę, ypač COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) pandemijos metu. Tai nėra skubus klausimas, kurį tokiu laikotarpiu reikėtų nagrinėti skubos tvarka, nesuderinus su rinkos dalyviais.

Tokie svarbūs sprendimai, darantys įtaką tiek sveikatos priežiūros įstaigų veiklai, tiek pacientų teisei į sveikatos priežiūros prieinamumą negali būti priimami per parą. Tokia skuba yra nepateisinama.

Prašome atidėti minėto Klausimo skubų nagrinėjimą ir jį suderinti tiek su rinkos dalyviais, tiek su kitomis valdžios institucijomis. Karantino metu brangiuosius tyrimus teikiančios įstaigos negali teikti paslaugų, kadangi jos yra uždraustos, šiuo metu joms yra itin sunku išsilaikyti ir išlaikyti savo darbuotojus. Atitinkamai, brangiųjų tyrimų bazinių kainų mažinimas sukels dar sunkesnius padarinius. Tokie sprendimai privalo būti priimti racionaliai juos įvertinus.

Pirma, mus itin stebina, kad rytoj ruošiamas priimti Tarybos nutarimas dėl kompiuterinės tomografijos ir magnetinio rezonanso tyrimų bazinių kainų pakeitimo (toliau – **Nutarimas**) galios nuo 2020 m. balandžio 1 d. atliktiems tyrimams apmokėti. Toks „atgalinis“ reguliavimas pažeidžia tiek teisėkūros principus, tiek brangiuosius tyrimus vykdančių sveikatos priežiūros įstaigų teisėtus interesus. Be to, bazinių kainų taikymas už jau atliktus tyrimus keltų taip pat ir konstitucingumo klausimus.

Antra, Klausimas nėra skubus, nes jį nagrinėti pavesta jau prieš dvejus metus. Karantino ir ekstremaliosios situacijos tokie kelių metų projektai tikrai neturi būti prioritetiniai ir priimami skubos tvarka. Nutarimo projekto aiškinamajame rašte nurodyta informacija, kad šis klausimas svarstyti pradėtas 2018 metais gauto pavidimo pagrindu. Vadinasi, tai nėra vienos dienos klausimas ir jis turi būti derinamas, viešai paskelbtas ir priimamas skaidriu būdu, išvengiant galimų korupcinių apraiškų.

Trečia, Nutarimui priimti nėra pagrindo, jis parengtas įvertinus tik dalį aktualių duomenų. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad informacija buvo gauta tik iš kelių viešųjų įstaigų. Tačiau, nebuvo įvertinti visos rinkos rezultatai, tarptautinė patirtis. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad Lietuvoje brangiųjų tyrimų kainos jau dabar yra žemesnės nei kaimyninėse šalyse, todėl jų dar didesnis mažinimas yra sunkiai suvokiamas.

Ketvirta, brangiuosius tyrimus teikiančios sveikatos priežiūros įstaigos šiuo metu yra diskriminuojamos, o Nutarimo pagrindu jų finansinė padėtis dar labiau pablogėtų. Pabrėžiama, kad skirtingai nuo kitų sveikatos priežiūros įstaigų, brangiuosius tyrimus darančios įstaigos negauna 1/12 metinės sumos, mokamos Teritorinių ligonių kasų karantino metu. Tačiau, brangiųjų tyrimų įstaigų fiksuoti kaštai (įsigijimo nuomos ir priežiūros) kaupiasi, iki metų galo vienam tyrimui tenkantys kaštai didėja.

Atsižvelgiant į susidariusią situaciją, Nutarimas prieštarautų Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam asmenų lygiateisiškumo principu. Pagal kurį <...> *asmenų lygiateisiškumo principas suponuoja pareigą įstatymų leidėjui nustatyti vienodą (nediferencijuotą) teisinį reguliavimą tam tikrų asmenų kategorijų, esančių vienodoje padėtyje, atžvilgiu, kai tarp tų asmenų kategorijų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas jų traktavimas būtų objektyviai pateisinamas*¹.

Penkta, Tarybos sprendimu būtų pažeidžiamas konstitucinis teisėtų interesų principas. Įstaigos, teikiančios brangiuosius tyrimus yra nusimačiusios savo pajamas ir išlaidas. Sumažinus bazinių kainų dydžius, jos nebeišgalės darbuotojams mokėti tų pačių atlyginimų ir jie automatiškai turės būti mažinami.

Visus valstybės institucijų veiksmus būtina grįsti atvirumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principais. Visuomenei turi būti žinomi ir su ja privalo būti suderinami teisinio reguliavimo tikslai ir poreikis. Šiuo atveju, akivaizdu, kad Tarybos sprendimas dėl Nutarimo priėmimo neatitiktų teisėtumo reikalavimų.

Prašome atidėti Nutarimo priėmimo klausimą Taryboje ir pakviesti mus diskusijai susijusiems klausimams nagrinėti.

Pagarbiai

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė

¹ Konstitucinio Teismo 2013 m. vasario 22 d. nutarimas.